

πολύ δρώντων μελών του κοινωνικού σώματος.

Πολλοί είνε οί παράγοντες εκείνοι, οίτινες ἐγκλείουν μεγίστην μορφωτικὴν δύναμιν καὶ οί ὅποιοι δύνανται νὰ ἐπιδράσῃσι λίαν τελεσφόρως εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν.

Ἐνταῦς ἐκ τῶν κυριωτέρων μορφωτικῶν παραγόντων εἶνε καὶ τὸ σχολεῖον.

Γεώργιος Σωτηρόπουλος
Καθηγητής

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΠΑΡΑΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΝ

Ὁ τρομερὸς παγκόσμιος πόλεμος, μεταξὺ τῶν ἄλλων φοβερῶν κακῶν ἄτινα ἐκλήροδοτήσε εἰς τὴν δύστηνον ἀνθρωπότητα, ἀτήκεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐλαφρότητα τῆς καρδίας, τὸ ἄστατον τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν παραλυσίαν εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων.

Εἶναι γνωστὸν ὅποιαν σπουδαιότητα ἐνέχει ὁ καλὸς χαρακτήρ εἰς τὸν ἀνθρώπον διὰ τὴν κοινωνικὴν λειτουργίαν μιᾶς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Καὶ ὁμολογούμενως ἡ συνείδησις διὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ τὴν κοινωνίαν ἐν συνόλῳ εἶναι ὅτι εἶναι ἡ πυξὺς διὰ τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἐλατήριον διὰ τὸ ὄρολόγιον. Εἶναι ὅτι εἶνε ὁ ἥλιος διὰ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ φῶς διὰ τὴν ἡμέραν. Ἡ Δημιουργία λοιπὸν εἰλικρινῶν συνειδήσεων καὶ ἐπομένως καλῶν χαρακτήρων, ἀποβαίνει ἡ πλέον σπουδαιότερα ἐνασχόλησις καὶ φροντίς τῶν ἰθυόντων τὰ τῆς κοινωνίας, πάντοτε μὲν, ἰδιαζόντως δὲ καὶ κατ' ἐξοχήν, νῦν, ὅποτε ἡ ἐρημία τῶν συνειδήσεων καὶ καλῶν χαρακτήρων ἡμέρα τῆ ἡμέρα καταπλακτικῶς ἀφθαίνει, λόγῳ τῆς ἐπιπολαζούσης ἠθικῆς χαλαρότητος καὶ παραλυσίας. Καθόσον μόνον ἐπὶ τῶν αὐτῶ ὕγειων συνειδήσεων καὶ χριστιανικῶν χαρακτήρων δύναται νὰ στηριχθῇ κοινωνία μὲ ἀληθῆ πρόοδον καὶ πολιτισμὸν ἐπ' ἀγαθῶ αὐτῆς ταύτης, καὶ ὁλοκλήρως τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ σημερινὴ κατάστασις μιᾶς παρουσιάζει πλήθος κοινωνικῶν καὶ πνευματικῶν ἐρεπίπων. Ἡ δὲ θέα αὐτῶν μιᾶς δεικνύει ἀληθῆ κόλασιν ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας εἶναι ἔτοιμον κάθε φυτῶριον ἠθικῆς νὰ κατακλῆ εὐθύς ὡς ἤθελε προβάλλει ἀπὸ τὴν συρρίζουσα φλόγα τῶν ταπεινοτέρων ἀνθρωπίνων παθῶν ἄτινα ἐπικρατοῦντα παρὰ τοῖς πολλοῖς σήμερον ἀγωνίζονται παντοιοτρόπως ἵνα πᾶν ὑψηλὸν καὶ ἕλιον εὐρισκόμενον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἀνατρέψωσι. Στρέψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς σας ὅπου θέλετε: εἰς οἰκονόμοτε τάξιν ἀνθρώπων θὰ ἴδητε τὸν ἀγῶνα αὐτόν. Παντοῦ θὰ συναντήσητε τὰ δειγματα τῆς παραλυσίας τῶν συνειδήσεων. Ἐξετάζοντες ἀκόμη περισσότερο τὸ πρᾶγμα, θὰ πεισθῆτε ἀδιστακτικῶς πλέον, ὅτι ἡ φωνὴ τῆς ἀληθοῦς συνειδήσεως καὶ ἡ ἔκφρασις αὐτῆς—ὁ χαρακτήρ—ἐλλείπουσιν ἀπὸ πολλοῦ ἐκ τῶν περισσοτέρων ἐξ ἡμῶν. Καὶ ἐὰν δὲ ποῦ αὕτη ἐνυπάρχη ζητεῖται ἐπιμόνως γὰρ δυσφημισθῇ καὶ κατασκευοφαντούμενη νὰ ἐκλείπη ἐὰν εἶναι δυνατὸν καὶ αὕτη ἐπὶ τῇ προφάσει τῶν νέων περὶ συντηρήσεως τῆς ζωῆς νόμον καὶ μέσων, ἄτινα ἀποδοθῆναι πολλάκις ἀντικρως ἐναντία πρὸς αὐτὴν τὴν ἠθικὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀτόμου τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας ἀκόμη. Ζητεῖται πρῶτον καταλλήλως

ἡ γλιαρότης τοῦ χαρακτῆρος διὰ διαφόρων μέσων, ἐνῶ συντελεῖται δι' αὐτῆς ἡ παράλυσις τῆς συνειδήσεως τὴν ὅποιαν ἀκολουθεῖ μοιραίως πλέον ἡ ἀπειμπόλησις πάσης ἠθικῆς τοῦ ἀτόμου ἢ τῆς οἰκογενείας διὰ τῆς τελείας πλέον περιμρονήσεως τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἡ νοσηρὰ αὕτη κατάστασις τοῦ τε ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας ἡτις ἀκολουθεῖ τὴν παράλυσιν τῆς συνειδήσεως μιᾶς εἶναι γνωστὴ ἐκ τοῦ καθημερινοῦ βίου. Ἡ ἀκατάχτητος διψα τῆς φιλοπλουτίας λόγῳ τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἀρνούμεθα, καὶ τὰ καθ' ἡμέραν πολλαπλασιαζόμενα οἰκογενειακὰ καὶ κοινωνικὰ ἠθικὰ συντηρήματα καλυπτόμενα πολλάκις μὲ τὴν μάσκαν τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ μαρτυροῦσι περιτράνωσ τοῦ εὐρισκόμεθα. Ἡ ἀνύψωσις καθίσταται ἀναγκαία. Ἡ ἀνθρωπότης κουρασθεῖσα πλέον ζητεῖ τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν ἐνυπάρχουσαν ἐν τῇ ἠθικῇ αὐτῆς ἀνυψώσει. Τὸ ἔργον δὲν εἶναι τυχαῖον καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἐξαγνισμὸν τῆς ἔσω ἐνυπαρχούσης πνευματικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Θὰ θελήσωσι λοιπὸν ἀρὰ γε οἱ δυνάμενοι νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐνδοξον ταύτην ἀνύψωσιν νὰ ὀργανωθῶσι καὶ ἀγωνιζόμενοι τὸν εὐγενέστατον ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, πνευματικῶν ἀγῶνα νὰ προσφέρωσιν ἀνεκτίμητον ὑπηρεσίαν πρὸς τὰς σημερινὰς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων ἄτινας κατακλιζοῦσι, παντοσείδεις δοξασταὶ καὶ ἀρχαί, μετὰ πνεύματος ὑλόφρονος καὶ ἡδονικοῦ;

Ἄνδρ. Παπαγεωργακόπουλος

ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

(Η ΓΡΑΦΗ & Ο ΚΟΣΜΟΣ)

Ἡ Γραφή καὶ ὁ Κόσμος εἶναι αἱ δύο βίβλοι τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς κρατεῖ αἰωνίως ἀνοικτὰς πρὸς θεογονώσιαν. Ἡ μὲν Γραφή ἐγγράφη κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὸ δὲ βιβλίον τοῦ Κόσμου ἐγγράφη ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Τὴν γλῶσσαν τῆς πρώτης βίβλου ἐννοοῦν μόνον ὅσοι πιστεύουν εἰς Χριστόν, τὴν δὲ γλῶσσαν τὴν ἐτέρας βίβλου ἐννοοῦν πάντες πλὴν τῶν πεπωρωμένων ἀρχαί καὶ τοῖς ὑποδειχθῆ ἀπλῶς τὸ πρᾶγμα. Διὰ τῆς ἐμπειρικῆς καὶ ἐποπτικῆς μεθόδου ἡ βίβλος τοῦ Κόσμου μιᾶς ἀνάγει ἐπὶ τὴν ἀίδιον δύναμιν καὶ θειότητα ὥστε μένει ἀναπολόγητος πᾶς ὁ μὴ ἀναγόμενος ἐκ τῆς Κτίσεως πρὸς τὸν Κτίστην. Δυστυχῶς ὁμως καθὼς ὑπάρχουν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀνθρωποὶ καὶ δὴ Χριστιανοὶ λεγόμενοι οἵτινες οὐδέποτε μέχρι θανάτου ἤνοιξαν τὴν Γραφήν ἵνα τὴν μελετήσωσιν καὶ δι' αὐτῆς ἀναχθοῦν καὶ ἐπικοινωνήσωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ, οὕτω ὑπάρχουν ἀπειρος περισσότεροι χριστιανοὶ οἵτινες οὐδ' ἄπαξ ἐφυλλομέτησαν μετὶ εὐσεβείας τὸ βιβλίον τοῦ Κόσμου. Οὐδέποτε οἱ πλείστοι ἀπὸ τὰ ἐνώπιον ἡμῶν ἐξελισσόμενα ἡσθάνθησαν ἐνδόμυχον παλμὸν πρὸς ἀνύψωσιν ἐκ τοῦ πλάσματος πρὸς τὸν Πλάστην. Οὐδέποτε ἐπὶ τῶν σκιῶν καὶ τῶν κατόπτρων τοῦ κόσμου τούτου οἱ πλείστοι ἀντελήφθησαν ἀναπαλλομένην τὴν θεῖαν μορφήν τοῦ Ἀναλλοιώτου. Οὐδέποτε ἡσθάνθησαν τὰ ἴχνη τοῦ πανταρχόθεν παρελθόντος Θεοῦ. Καὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ νήπια τὰ ὅποια ἀνασκαλεύουν καὶ χαζεύουν μὲ τὰς εἰκόνας τῶν διαφόρων βιβλίων χωρὶς νὰ τὰς ἐννοοῦν ἀποδει-